

Rode wouw

Roofvogel met trekjes van een weidevogel

Tekst: Lia van Looij

Na jaren van afwezigheid is de rode wouw weer een vaste broedvogel in Nederland. Deze prachtige roofvogel komt alleen voor in Europa en verspreidt zich steeds meer over Overijssel. Tijd voor een nadere kennismaking.

Een opvallend grote roofvogel met witte velden aan de onderzijde van de vleugels en een lange, gevorkte staart cirkelt hoog boven de boomkronen: de rode wouw is terug! Wanneer het voorjaar de kou verdrijft, meestal rond eind februari, verschijnen ze. Hoewel niet elke rode wouw aan de vogeltrek deelneemt, overwinteren de meeste in Spanje. Veel tijd om te genieten van de omgeving heeft de roofvogel na zijn terugkomst niet, want nu het voorjaar zich aandient, wordt het tijd om zich te richten op hetgeen waarvoor hij hier is: zorgen voor nageslacht.

De rode wouw houdt niet van drukte, daarom gaat hij op zoek naar een rustige plek, het liefst in een groot bos of op een landgoed. Heeft hij een geschikt gebied en een partner gevonden, dan bouwt hij iets wat lijkt op een nest of hij gebruikt een verlaten nest van een buizerd of kraai. Met zijn

relatief korte poten en lange vleugels is hij wat onhandig in het bos. Hij is dan ook een slechte nestenbouwer. Een paar broze takken dienen als basis van zijn kleine, wankele nest dat hij vervolgens bekleeft met plastic, doeken, touw en papier.

Gezinnetje in het nest

Vader rode wouw verzorgt zijn lief vanaf het moment dat ze broedt totdat de jongen zichzelf kunnen warmhouden. Al die tijd vliegt hij af en aan met lekkers dat hij vindt terwijl hij als een gier boven extensieve graslanden zweeft. Mark Zekhuis is ecooloog en onderzoekt deze roofvogel al vijf jaar. "De rode wouw doet het ook goed in uitgestrekte intensieve landbouwgebieden. Als er maar grasland is. We zeggen weleens gekscherend dat het een nieuwe weidevogel is." Levende muizen, mollen, pas uitgevlogen lijsters en regenwormen

Rode Wouw jongen in nest (deze foto is gemaakt t.b.v. onderzoek naar rode wouwen) FOTO: MARK ZEKHUIS

hebben geen schijn van kans, maar de voorkeur gaat uit naar aas. En dat vindt hij nog wel eens op pas gemaaide weilanden. Maar niet altijd maakt hij zich er zo gemakkelijk vanaf. Met zijn gevorkte staart zijwaarts gekanteld is hij als een acrobaat in de lucht. Al vliegend is hij in staat prooien van kraaien en buizerds te stelen. Alles voor zijn gezinnetje in het nest.

Gestage uitbreiding

In de jaren 70 werd het eerste broedgeval voor Nederland ontdekt. In de daaropvolgende jaren werd er wel vaker gebreed, totdat de rode wouw ons zo'n twintig jaar lang links liet liggen. Inmiddels broedt hij hier weer jaarlijks, en volop in Overijssel. Mark: "Zaten ze in het begin vooral in Twente, nu hebben ze zich meer verspreid over de hele provincie. Ze zijn vooral te vinden op de zandgronden, met het Vechtdal als grote favoriet. De laatste vijf jaar zien we een gestage uitbreiding van de Nederlandse broedpopulatie: vorig jaar telden we zelfs eenentwintig territoria. Hiervan bevonden zich er maar liefst negen in Overijssel, waarvan uit twee nesten jongen zijn uitgevlogen."

Bij onze burens gaat het ook goed. Na herintroductie in Ierland, Schotland en Engeland zijn de aantallen er gestegen tot zo'n 10.000 individuen. Dichter bij huis, in de Ardennen, is de broedpopulatie sinds het jaar 2000 meer dan verdubbeld, tot zo'n 390. Maar Duitsland spant de kroon, met duizelingwekkende aantallen van 12.000-15.000 broedparen.

Voorzien van zender

"We proberen alle nesten te bezoeken," legt Mark uit, "want in een nest vind je veel informatie: over de start van de ei-leg en over het aantal jongen, en aan de prooiresten in het nest kunnen we zien wat hij eet. Eventuele jongen wegen en meten we. Een aantal hebben we voorzien van een zender." Hierdoor wordt duidelijk waar ze rondvliegen, waar ze hun territorium hebben en hoe groot dat is, waar ze hun voedsel

vandaan halen, wanneer ze op trek gaan en waar ze overwinteren. Van de tweeëntwintig jongen die vorig jaar in Nederland uitvlogen, verlieten er vijf hun nest in Overijssel. Wie weet wat dit jaar brengt? Wellicht zijn dit jaar nog meer nesten succesvol, zodat we nog volop kunnen genieten van deze imposante roofvogel. De vogels zijn voor iedereen online te volgen via www.grauwekiekendief.nl/volg-rode-wouwen.

Rode wouw vliegend FOTO: MARK ZEKHUIS

De rode wouw in het kort

- **Wetenschappelijke naam:** *Milvus milvus*.
- **Grootte:** 60-66 cm.
- **Spanwijdte:** 145-165 cm.
- **Uiterlijk:** roodbruin lichaam en diep gevorkte staart, lichte kop. Lange, donkere vleugels met opvallende witte velden aan de onderzijde.
- **Vlucht:** maakt met geknikte vleugels trage, diepe vleugelslagen, de gevorkte staart heen en weer draaiend.
- **Voedsel:** aas, vogels, zoogdieren.
- **Voortplanting:** nestelt vanaf maart, 2-3 eieren, broedduur 35 dagen.
- **Broedgebied:** van Frankrijk tot Zweden.
- **Levensduur:** maximaal 29 jaar.

Een broedgeval of een gewonde of dode rode wouw gevonden? Voor onderzoek is Mark geïnteresseerd in jouw waarneming. Hij is te bereiken op 06-51350797.